

Trestní soudy správně posoudily kauzu podvodu kolem fiktivně dokončené solární elektrárny

19.12.2023 - Kamila Abbasi | Ústavní soud ČR

Případ se týká rozsáhlé trestní kauzy. Konkrétně jde o podvod při zapojení solární elektrárny do distribuční sítě před koncem roku 2010. Stěžovatel byl předsedou představenstva. K připojení do distribuční soustavy mělo dojít za situace, kdy elektrárna ještě nebyla ukončená, kvůli výhodné výkupní ceně elektřiny.

Krajský soud nejprve stěžovatele zprostil obžaloby. Vrchní soud na základě odvolání státního zástupce rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil krajskému soudu k novému projednání a rozhodnutí. Krajský soud již následně uznal stěžovatele vinným ze spáchání zvláště závažného zločinu podvodu, za což byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání tři let, jehož výkon byl podmíněně odložen. Dále mu soud uložil zákaz výkonu funkce statutárního orgánu a výkonu prokury na dobu pěti let a peněžitý trest 2 000 000 Kč. Podle soudu stěžovatel jako předseda představenstva podepsal společně s dalším obžalovaným nepravdivý předávací protokol, který potvrzoval předání podstatné části díla umožňující bezpečný provoz fotovoltaické elektrárny, přestože věděl, že elektrárna není dokončena ani zčásti a že předávací protokol bude podkladem pro vydání licence Energetickým regulačním úřadem. Na základě odvolání vrchní soud zrušil rozsudek krajského soudu a sám nově rozhodl tak, že fakticky zpřísnil trest odnětí svobody na pět let a šest měsíců. Nejvyšší soud poté dovolání stěžovatele jako zjevně neopodstatněné odmítl.

V ústavní stížnosti stěžovatel zejména namítal, že odvolací soud překročil meze přípustného hodnocení důkazů a vštěpoval nalézacímu soudu vlastní skutkové hodnocení. Podle stěžovatele jej krajský soud nakonec odsoudil na základě stejných důkazů, ze kterých předtím vycházel při svém zprošťujícím rozsudku.

Čtvrtý senát Ústavního soudu (soudkyně zpravodajka Veronika Křesťanová) však stížnosti stěžovatele nevyhověl a zamítl ji jako nedůvodnou. Neshledal totiž porušení ústavně zaručených práv stěžovatele.

Obecně platí, že odvolací soud není oprávněn sám vytvářet závěry o skutkovém stavu věci a nahrazovat hlavní líčení. Neztotožní-li se skutkovými zjištěními soudu prvního stupně, může k jinému hodnocení provedených důkazů přistoupit jen tehdy, pokud je předtím zopakuje. Jiná situace však nastane v případech, kdy soud prvního stupně při hodnocení důkazů nepostupoval důsledně a nehodnotil důkazy podle vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu a neučinil logicky odůvodněná úplná skutková zjištění.

V nyní projednávaném případě vrchní soud nezavazoval nalézací soud k tomu, aby provedené důkazy hodnotil určitým způsobem. Nijak nevybočil z limitů legitimního zásahu do hodnocení důkazů soudem prvního stupně. Nedošlo tedy k porušení zásady dvojinstančnosti řízení. Vrchní soud plně respektoval ustálenou rozhodovací praxi Nejvyššího soudu, podle níž odvolací soud může dojít k závěru, že skutková zjištění soudu prvního stupně jsou nejasná, neúplná nebo vzbuzují pochybnost o své správnosti, a to přesto, že odvolací soud sám neprovede žádné nové důkazy ani neopakuje důkazy provedené před soudem prvního stupně.

Krajský soud se pak při novém (opětovném) hodnocení důkazů zaměřil na odstranění vad, které mu vytýkal odvolací soud. Důsledněji hodnotil provedené důkazy v jejich kontextu a zaměřil se na okolnosti podstatné pro posouzení případu. Z rozhodnutí jsou jasně patrné důvody, které soud vedly napodruhé k odlišnému rozhodnutí.

Před Ústavním soudem obstálo i určení výše škody trestnou činností stěžovatele. Činem byla způsobena škoda 43 880 707 Kč, a další vysoká škoda by byla způsobena, kdyby fotovoltaická elektrárna i v dalších letech prodávala elektřinu za garantovanou výrobní cenu. V případech tohoto typu podvodů souvisejících s fiktivně dokončenou fotovoltaickou elektrárnou je pro účely určení výše škody zcela nepodstatná míra, v jaké byly elektrárny nedokončené. Pro garanci vyšší výkupní ceny elektřiny, od níž se výpočet škody odvíjí, bylo rozhodné pouze připojení elektrárny do přenosové nebo distribuční soustavy, popřípadě uvedení do provozu.

<https://www.usoud.cz/aktualne/trestni-soudy-spravne-posoudily-kauzu-podvodu-kolem-fiktivne-dokoncene-solarni-elektrarny>